

KUJDES! MOS DËMTO BARKODIN

BARKODI

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E ARSIMIT DHE E SHKENCËS
AGJENCIA QENDRORE E VLERËSIMIT TË ARRITJEVE TË NXËNËSVE

PROVIMI ME ZGJEDHJE I MATURËS SHTETËRORE 2009

LËNDA: GJEOGRAFI

VARIANTI A

E premte, 10 korrik 2009

Ora 10.00

Udhëzime për nxënësin

Testi në total ka **20 pyetje**.

Në test ka kërkesa me **zgjedhje** dhe me **zhvillim**.

*Në kërkesat me zgjedhje rrethoni **vetëm** shkronjën përbri përgjigjes së saktë, ndërsa për kërkesat me zhvillim është dhënë hapësira e nevojshme për të shkruar përgjigjen.*

Koha për zhvillimin e kërkesave të testit është **2 orë**.

Pikët për secilën kërkesë janë dhënë përbri saj.

Për përdorim nga komisioni i vlerësimit

Kërkesa	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Pikët										
Kërkesa	11a	11b	12a	12b	12c	13	14	15	16	17
Pikët										
Kërkesa	18a	18b	19	20						
Pikët										

Totali i pikëve

KOMISIONI I VLERËSIMIT

1. ....Anëtar

2. ....Anëtar

1. Cila nga alternativat e mëposhtme është veçori e bregdetit të detit Jon? **1 pikë**
- A) është bregdet i tipit të ulët
B) mbizotëron procesi i grumbullimit
C) mbizotërojnë plazhet ranorë
D) mbizotërojnë brigjet e thepisura.
2. Një nga pasojat gjeografike të rrotullimit të Tokës rreth Diellit është: **1 pikë**
- A) llogaritja e kohës lokale
B) formimi i ditës dhe natës
C) ndryshimi i vendit të lindjes dhe perëndimit të Diellit
D) zhvendosja e trupave që lëvizin horizontalisht.
3. Si rrjedhojë e veprimtarisë gërryese të deteve format e relievit që krijohen janë: **1 pikë**
- A) kordonët litoralë
B) falezat
C) shigjetat litorale
D) plazhet.
4. Bota shtazore e Australisë ka disa veçori origjinale ndryshe nga kontinentet e tjerë për shkak të: **1 pikë**
- A) shkëputjes shumë herët të këtij kontinenti nga kontinentet e tjerë
B) kushteve të njëjta natyrore
C) veçorive të përbashkëta klimatike
D) shkëputjes shumë vonë të këtij kontinenti nga kontinentet e tjerë.
5. Lumi më i gjatë në Rusinë evropiane është: **1 pikë**
- A) Danubi
B) Dniepri
C) Vollga
D) Doni
6. Ndodhen paralel me vijën bregdetare të Paqësorit në Amerikën e Veriut malet: **1 pikë**
- A) Sierra Madre Lindore
B) Shkëmbore
C) Apalashë
D) Kordiliere
7. Gadishulli, i cili laget nga ujërat e Detit të Kuq, Detit Arabik dhe Gjirit Persik është ai i: **1 pikë**
- A) Indokinës
B) Arabik
C) Industanit
D) Sinaït

8. Shteti i cili dallohet për pasuri të diamantit në kontinentin e Afrikës është:

1 pikë

- A) Afrika e Jugut
- B) Kameruni
- C) Algjeria
- D) Uganda

9. Mbart vlera materiale dhe jo materiale (kulturore dhe shpirtërore) për kombin:

1 pikë

- A) trashëgimia natyrore
- B) trashëgimia botërore
- C) trashëgimia kulturore
- D) trashëgimia kombëtare

10. Shtrihet në lindje të luginës së Drinit të Zi e të Bardhë, në kufi me Kosovën dhe ish RJ të Maqedonisë. Bëhet fjalë për:

1 pikë

- A) Vargjet e Lurës
- B) Vargun e Korabit
- C) Vargjet e Skënderbeut
- D) Malësinë e Martaneshit

11. Gjeni dhe analizoni dy faktorët kryesorë që përcaktojnë qarkullimin e përgjithshëm të atmosferës.

a) faktori I: _____ 2 pikë

faktori II: _____

b) analiza: _____ 2 pikë

_____

_____

_____

_____

12. Përkufizoni konceptet:

a) Atmosferë _____ 1 pikë

b) Hidrosferë _____ 1 pikë

c) Biosferë _____ 1 pikë

13. Listoni dy arsye pse SHBA dhe BS konkurronin për ndikim dhe aleatë në vendet e Lindjes së Mesme.

2 pikë

a) _____

b) _____

14. Përcaktoni dy sistemet kryesore kodrinore të Shqipërisë.

2 pikë

a) _____

b) _____

15. Përcaktoni tre nga periudhat e emigrimit masiv të popullsisë shqiptare.

3 pikë

a) _____

b) _____

c) _____

16. Klasifikoni qytetet e trevave shqiptare sipas kohës së ndërtimit.

4 pikë

a) _____

b) _____

c) _____

d) _____

17. Evidentoni tre nga faktorët natyrorë që ndikojnë në zhvillimin ekonomik të trevave shqiptare.

3 pikë

a) _____

b) _____

c) _____

18. Tregoni se në cilën njësi fiziko – gjeografike është përqëndruar pjesa më e madhe e popullsisë në Alpet Shqiptare dhe renditni tre nga arsyet e vendosjes.

a) njësia fiziko – gjeografike: _____

1 pikë

b) arsyet:

3 pikë

I: _____

II: _____

III: _____

19. Renditni të paktën dy nga ngjarjet kryesore që kanë ndodhur gjatë periudhës së katërsorit në trevat shqiptare.

2 pikë

a) _____

b) _____

20. Relievi i Rajonit Juglindor është tepër i larmishëm, i çrregullt, shumë i copëtuar dhe me kontraste të mëdha. Renditni tre nga faktorët që kanë kushtëzuar këtë relief.

3 pikë

a) _____

b) _____

c) _____